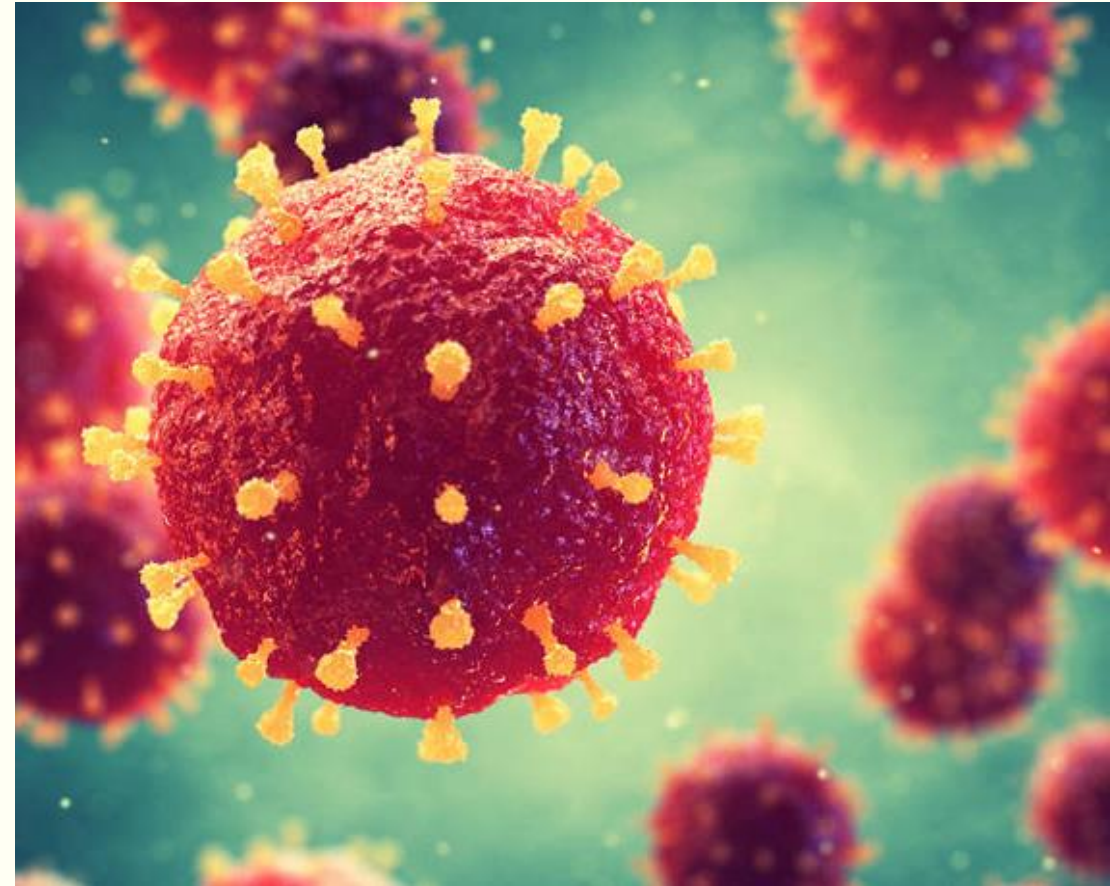

**ΟΙ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΠΑΝΔΗΜΙΑΣ ΤΟΥ
COVID-19 ΣΤΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΑ ΚΑΙ ΤΙΣ
ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ –
ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΣΤΟ ΕΡΓΟ ΤΩΝ
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΩΝ**

***Δρ. Δέσποινα Σιδηροπούλου-Δημακάκου
Ομότιμη Καθηγήτρια Ε.Κ.Π.Α.***

Ο προβληματισμός

- *Πώς φαίνεται ότι θα είναι η αγορά εργασίας στην μετά τον κορωναιϊό εποχή;*
- *Ποια διαφαίνεται ότι θα είναι τα επαγγέλματα και ποιες οι απαιτούμενες δεξιότητες όπως διαμορφώνονται υπό την επίδραση της πανδημίας;*
- *Ποια μορφή θα έχει ο επαγγελματικός προσανατολισμός στην μετά τον COVID-19 εποχή και, γενικότερα, πώς θα επηρεαστεί από τα νέα δεδομένα το έργο των επαγγελματικών συμβούλων;*

Εξαιτίας της πανδημίας COVID-19

- Σε όλο τον πλανήτη, οι άνθρωποι έχουν βιώσει φοβερές ανατροπές στη ζωή τους, συμπεριλαμβανομένων **θεμάτων υγείας, ευημερίας, εκπαίδευσης και εργασίας.**
- Αυτές οι ανατροπές φαίνεται ότι θα συνεχίσουν να υπάρχουν και στο άμεσο μέλλον, καθώς οι συνέπειες της πανδημίας **στους τομείς της υγείας και της οικονομίας** θα εκτυλίσσονται στα χρόνια που έρχονται.

Αποκαλυπτικές τάσεις

Η πανδημία έχει αποκαλύψει πολλά ζητήματα για τη φύση της εργασίας.

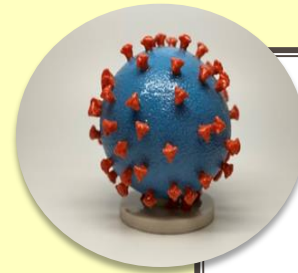
- ❖ Πρώτον, αναδύθηκε η παρεμπόδιση της βασικής εργασίας ασχέτως γένους, φυλής και κοινωνικο-οικονομικού επιπέδου.
 - Οι **γυναίκες**, ειδικότερα, έχουν δυσανάλογα επηρεαστεί από την πανδημία του κορωνοϊού – τόσο στις εργασίες και τις επιχειρήσεις που έχουν επηρεαστεί από την πανδημία, όσο και λόγω των αυξημένων απαιτήσεων που αντιμετωπίζουν ως πρωταρχικοί φροντιστές της οικογένειας, κάτι που επιδεινώνεται στις περιόδους απαγόρευσης κυκλοφορίας (lockdown) λόγω της παραμονής και φροντίδας των παιδιών στο σπίτι.
- ❖ Δεύτερον, η πανδημία έχει προκαλέσει καταστροφικές συνέπειες στην απασχόληση των εργαζομένων **χαμηλού εισοδήματος, νεαρών ηλικιών (18-24) και ηλικιωμένων άνω των 50**, με αυξημένο κίνδυνο να μείνουν μακροπρόθεσμα άνεργοι, κατάσταση που, πέραν των άλλων δεινών, μπορεί να οδηγήσει στην υποτίμηση των εργασιακών δεξιοτήτων τους.

Οικονομική κρίση και COVID-19

Οικονομική
κρίση

- Κοινωνικές/οικονομικές ανατροπές
- Κλείσιμο επιχειρήσεων
- Κατάρρευση επαγγελμάτων
- Ανεργία
- Φτώχεια

Προσπάθεια ανάκαμψης

- Διακοπή την πορεία ήπιας ανάκαμψης της οικονομίας
- Συρρίκνωση του ΑΕΠ κατά 7,9%

Πρόκληση μιας άνευ προηγουμένου αβεβαιότητας, με κινδύνους για όλους τους τομείς της οικονομίας

Covid-19 και η επιτάχυνση της αλλαγής στην αγορά εργασίας ^(1/2)

- McKinsey Global Institute (2020): περίπου 26% των επαγγελμάτων στην Ευρώπη βρίσκονται σε άμεσο κίνδυνο.
- **Επαγγέλματα ευάλωτα και πριν την πανδημία:**
 - ✓ *υπηρεσίες προς καταναλωτές,*
 - ✓ *πωλήσεις,*
 - ✓ *υπηρεσίες διαμονής,*
 - ✓ *φαγητού καθώς και*
 - ✓ *επαγγέλματα της δομικής βιομηχανίας (κατασκευές κτιρίων).*

Covid-19 και η επιτάχυνση της αλλαγής στην αγορά εργασίας (2/2)

- Οι αλλαγές που φέρνει στην αγορά εργασίας η 4^η βιομηχανική επανάσταση σε συνδυασμό με τις συνέπειες της πανδημίας αυξάνουν τον κίνδυνο της απώλειας θέσεων εργασίας.

- *«Οι επιχειρήσεις που βασίζονται σε χαμηλόμισθους ή/και μερικής εργαζόμενους θα έχουν ισχύ πάνω στους εργαζομένους τους, υπό την έννοια ότι:*
 - *εκατομμύρια απολυμένων ανά τον κόσμο οι οποίοι εργάζονταν σε εστιατόρια, ξενοδοχεία, αεροπορικές εταιρείες, εταιρείες ναυσιπλοΐας, μουσικές και αθλητικές εκδηλώσεις και εργάτες εργοστασίων θα παλεύουν για μια θέση απασχόλησης.*
 - *Οι υπεύθυνοι πρόσληψης των διαφόρων εργοδοτικών φορέων θα έχουν στη διάθεσή τους πλήθος βιογραφικών σημειωμάτων για να επιλέξουν. Ως συνέπεια δεν θα νιώθουν την ανάγκη να προσφέρουν καλές αμοιβές ή άλλα προνόμια, καθώς θα έχουν στη διάθεσή τους πλήθος κόσμου που θα παλεύει για μια θέση απασχόλησης» (Jack Kelly).*

Εργασία από το σπίτι

- ❑ Η Siemens δημιούργησε προσφάτως την πολιτική «εργασία από οπουδήποτε» για ένα σύνολο 140.000 εργαζομένων στην εταιρεία, επιτρέποντάς τους να εργάζονται από οπουδήποτε (ευέλικτα) για δύο ή τρεις ημέρες την εβδομάδα.
- ❑ Η πολιτική αυτή θεωρήθηκε από τους εργαζομένους της εταιρείας μια πολύ θετική συνέπεια της κατά τα άλλα καταστροφικής πανδημίας του κορωναϊού.
- ❑ Σύμφωνα με την Διεθνή Οργάνωση Εργασίας του ΟΗΕ (ILO), πολλές μεγάλες εταιρείες στις ανεπτυγμένες χώρες έχουν ήδη δηλώσει ότι η εξ αποστάσεως εργασία θα γίνει ο συνήθης τρόπος οργάνωσης της εργασίας.

Συνέπειες της εξ αποστάσεως εργασίας

ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ

- Δυνατότητα σε πολλές επιχειρήσεις να παραμείνουν δραστήριες οικονομικά και να διατηρήσουν μεγάλο μέρος των εργαζομένων τους
- Δυνατότητα σε μεγαλύτερης ηλικίας έμπειρους εργαζόμενους να παρατείνουν τον εργασιακό τους βίο
- Ευκαιρίες σε ανθρώπους που ζουν σε αγροτικές ή απομακρυσμένες περιοχές.

ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ

- Αυτός ο τρόπος εργασίας δεν είναι δυνατός για όλους, με συνέπεια πολύς κόσμος να έχει χάσει τη δουλειά του.
- Με την εξ αποστάσεως εργασία τα όρια μεταξύ επαγγελματικού και προσωπικού χρόνου των εργαζομένων από απόσταση έχουν καταστεί ασαφή, προκαλώντας υψηλά επίπεδα άγχους και εκθέτοντάς τους σε κινδύνους για την ψυχική τους υγεία.
- Προκαλεί σε πολλούς εργαζόμενους μια αίσθηση απομόνωσης και απώλειας ταυτότητας και σκοπού.
- Η κοινωνική αξία της εργασίας και η αίσθηση του ανήκειν, που προέρχονται από αυτήν, δεν μπορούν να αντικατασταθούν από εικονικούς χώρους.

Συμπεράσματα του Παγκόσμιου Οικονομικού Φόρουμ, 1/2021

Η περσινή έκθεση του Π.Ο.Φ. χαρτογραφεί τις θέσεις εργασίας και τις δεξιότητες του μέλλοντος, παρακολουθώντας στενά τις αλλαγές που συμβαίνουν.

- **Η έκθεση εστιάζει στην μακροπρόθεσμη επίδραση της πανδημίας και προβλέπει τις ακόλουθες αλλαγές:**
 - ✓ Η τηλεργασία ήρθε για να μείνει.
 - ✓ Περίπου το 84% των εργοδοτών είναι έτοιμο να ψηφιοποιήσει άμεσα τους τρόπους εργασίας. Σύμφωνα με τους εργοδότες το 44% του εργατικού δυναμικού μπορεί να εργαστεί εξ αποστάσεως.
 - ✓ Η αυτοματοποίηση έρχεται συντομότερα απ' ό, τι αναμενόταν εκτοπίζοντας 85 εκατομμύρια θέσεις εργασίας μέσα στα επόμενα πέντε χρόνια.
- Αυτό, μαζί με τη ύφεση του κοροναϊού, σημαίνει διπλό χτύπημα για τους εργαζόμενους.

Τα επαγγέλματα με μειωμένη ζήτηση θα περιλαμβάνουν (παραδείγματα) ^(2/5)

- υπαλλήλους καταχώρησης δεδομένων,
 - γραμματείς,
 - λογιστές,
 - εργάτες εργοστασίων,
 - υπαλλήλους customer service,
 - γενικούς διευθυντές,
 - οικονομικούς αναλυτές,
 - ταχυδρομικούς υπαλλήλους,
 - τραπεζικούς υπαλλήλους,
 - εργάτες οικοδομών
- τεχνικούς που ασχολούνται με την εγκατάσταση / επιδιόρθωση ηλεκτρονικών προϊόντων και προϊόντων τηλεπικοινωνιών,

Στα επαγγέλματα με μέλλον βρίσκουμε (παραδείγματα) (3/5)

- ✓ αναλυτές δεδομένων,
- ✓ ειδικούς της Τεχνητής Νοημοσύνης,
- ✓ ειδικούς του ηλεκτρονικού μάρκετινγκ,
- ✓ προγραμματιστές,
- ✓ ειδικούς του «διαδικτύου των πραγμάτων»,
- ✓ project managers,
- ✓ μηχανικούς ρομποτικής,

Συμπεράσματα Διεθνούς Ινστιτούτου McKinsey (2020)

❖ Στους τομείς που θα είναι σε ζήτηση βρίσκονται

- οι επαγγελματίες υγείας,
- οι κοινωνικοί λειτουργοί,
- οι επιστήμονες STEM και
- οι μάνατζερ.

❖ Αντιθέτως, θα είναι σε μείωση η ζήτηση σε επαγγέλματα στα οποία οι εργασιακοί ρόλοι απαιτούν κυρίως σωματική δραστηριότητα, χειρωνακτικές δεξιότητες και βασικές νοητικές δεξιότητες.

Συμπεράσματα του Παγκόσμιου Οικονομικού Φόρουμ, 1/2021

- Η υιοθέτηση της τεχνολογίας από πολλές εταιρίες θα μεταμορφώσει τη φύση της εργασίας, τις θέσεις εργασίας και τις δεξιότητες έως το 2025.
- 43% των επιχειρήσεων που ερωτήθηκαν δείχνουν έτοιμες να μειώσουν το εργατικό δυναμικό τους λόγω της υιοθέτησης των νέων τεχνολογιών
- 34% των επιχειρήσεων σκοπεύει να αυξήσει το εργατικό δυναμικό με την ίδια αιτιολογία.
- Πέντε χρόνια από τώρα, οι μισές από το σύνολο των εργασιών θα διεκπεραιώνονται από μηχανήματα.
- Καθώς η οικονομία και οι αγορές εργασίας εξελίσσονται, νέοι ρόλοι θα εμφανιστούν σε νέους κλάδους, όπως για παράδειγμα η **τεχνητή νοημοσύνη**, η **πράσινη οικονομία**, η **διαχείριση μέσω κοινωνικής δικτύωσης** και η λεγόμενη «**οικονομία της φροντίδας**».

Η εικόνα των επαγγελματιών (5/5)

Συμπεράσματα του Παγκόσμιου Οικονομικού Φόρουμ, 1/2021

- ❑ Το 2025 η αναλυτική σκέψη, η δημιουργικότητα και η ευελιξία θα είναι μεταξύ των πιο περιζήτητων δεξιοτήτων.

- ❑ **Αυξημένη βαρύτητα δεξιότητες όπως**
 - ❑ κριτική σκέψη,
 - ❑ αναλυτική ικανότητα
 - ❑ ικανότητα επίλυσης προβλημάτων
 - ❑ ενεργός μάθηση
 - ❑ ανθεκτικότητα
 - ❑ αντοχή στο άγχος

- ❑ Οι πιο ανταγωνιστικές επιχειρήσεις θα φροντίσουν να αναβαθμίσουν τις δεξιότητες των εργαζομένων τους.
- ❑ Από τους εργαζομένους που θα παραμείνουν στους ίδιους ρόλους τα επόμενα πέντε χρόνια, σχεδόν οι μισοί θα χρειαστούν επανεκπαίδευση πάνω στις βασικές τους δεξιότητες.

Αναβάθμιση δεξιοτήτων

- Σε αναφορά της [Deloitte Access Economics](#) επισημαίνεται ότι τα δύο τρίτα όλων των επαγγελματιών μέχρι το 2030 θα περιλαμβάνουν εργασίες στις οποίες θα είναι απαραίτητες ήπιες δεξιότητες όπως:
 - **Ευελιξία και προσαρμοστικότητα/ προσαρμογή στην αλλαγή**
 - **Προθυμία για αναβάθμιση δεξιοτήτων**
 - **Συναισθηματική νοημοσύνη**
 - **Αποτελεσματική επικοινωνία**
 - **Επίλυση προβλημάτων**
 - **Δημιουργικότητα και καινοτομία**

ΠΩΣ ΕΠΗΡΕΑΖΟΥΝ ΑΥΤΕΣ ΟΙ ΑΛΛΑΓΕΣ ΤΟ ΕΡΓΟ ΤΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΩΝ;

Ποια μορφή θα έχει ο επαγγελματικός προσανατολισμός στην μετά τον COVID-19 εποχή;

- Με ποιους τρόπους θα συνεχίσει να δίνει βοήθεια στους ανθρώπους για να κάνουν επιλογές και να βρουν τη θέση τους στον κόσμο;
- Πόσο εύκολο είναι αυτό σε μια περίοδο παγκόσμιας κρίσης και έλλειψης θέσεων εργασίας;
- Πώς θα αντιμετωπίσουμε πελάτες από ευάλωτες ομάδες, οι οποίοι έχουν ιδιαίτερα πληγεί από την πανδημία; (θέματα κοινωνικής δικαιοσύνης).

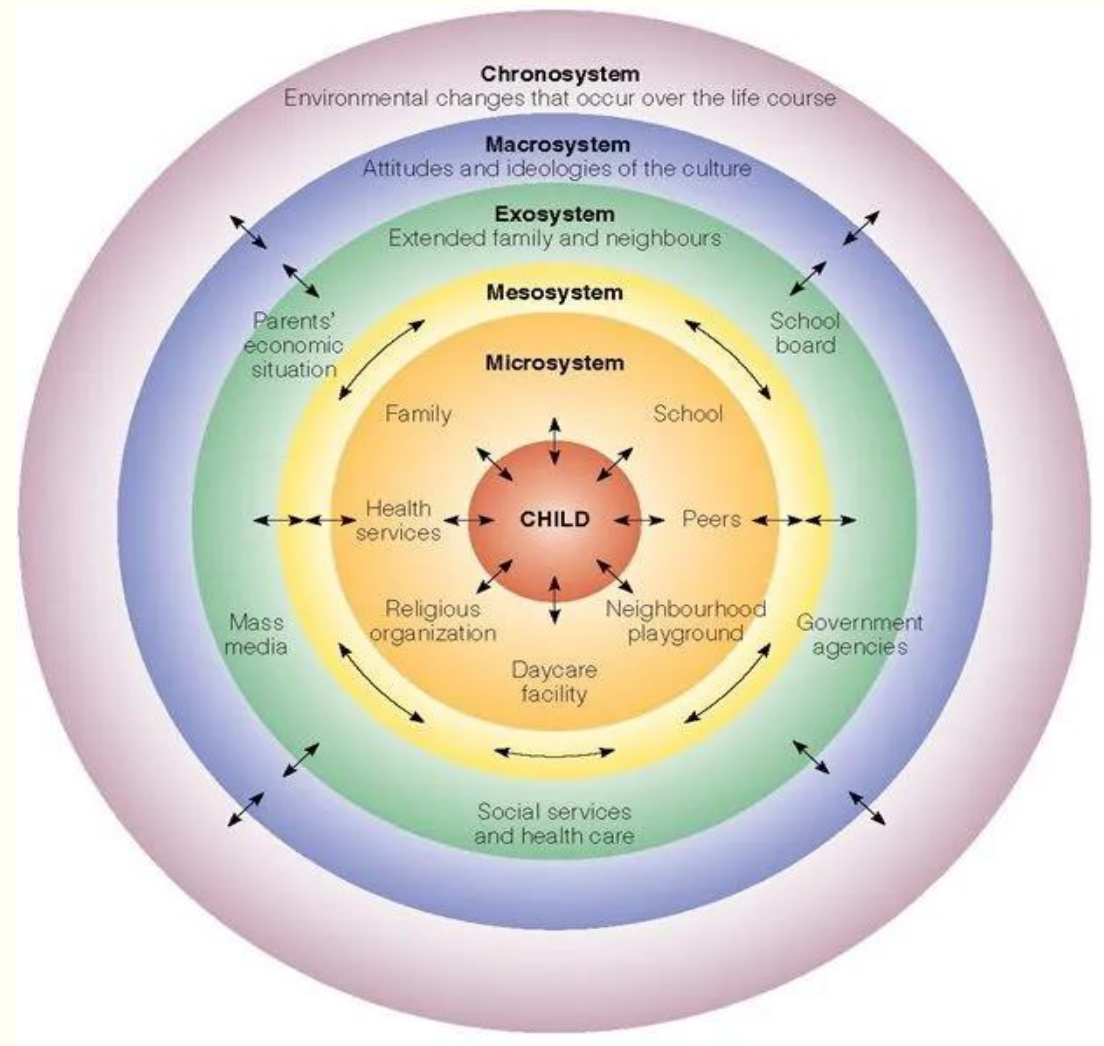

Ποιος θα είναι ο πελάτης του επαγγελματικού συμβούλου;

- Ποιος είμαι;
- Ποια η θέση μου στον κόσμο;
- Πόσο ευάλωτο σε παρόμοιες κρίσεις θα είναι το επάγγελμα που θα επιλέξω;
- Πώς μπορώ να θωρακιστώ;

Η Βιο-Οικολογική Θεωρία των έξι επιπέδων του Bronfenbrenner

Νέα δεδομένα στη ζωή και το έργο μας

1. Υψηλά επίπεδα άγχους που επηρεάζουν τη ζωή μας και τη δουλειά μας - εγείρονται ζητήματα αυτοδιαχείρισης.
2. Επιπτώσεις της πανδημίας στην εκπαίδευση και πρακτική άσκηση των επαγγελματιών συμβούλων καθώς και στην έρευνα του επαγγελματικού προσανατολισμού.
3. Ανάπτυξη κοινωνικο-συναισθηματικών δεξιοτήτων (π.χ. πρόγραμμα *Strenght-NICE*, για την ανάπτυξη ενσυναίσθησης, δεξιοτήτων διαχείρισης των συναισθημάτων, διαπολιτισμικών δεξιοτήτων, δεξιοτήτων ενεργού ακρόασης και δεξιοτήτων συνεργασίας και ανάπτυξης διαπροσωπικών σχέσεων.)
4. Διδασκαλία και εξάσκηση των πελατών μας προκειμένου να αναπτύξουν ευελιξία, προσαρμοστικότητα, ανθεκτικότητα, θάρρος και ελπίδα.
5. Αποδοχή της ευαίσθητης φύσης των επαγγελματιών αποφάσεων - να βοηθήσουμε τους πελάτες μας να γίνουν πιο πραγματιστές στις επαγγελματικές τους επιλογές.

ΣΑΣ ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ